

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија” бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ 96/19 и 110/19), како и врз основа на член 22 и член 25 од Законот за средно образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/1995, 24/1996, 34/1996, 35/1997, 82/1999, 29/2002, 40/2003, 42/2003, 67/2004, 55/2005, 113/2005, 35/2006, 30/2007, 49/2007, 81/2008, 92/2008, 33/2010, 116/2010, 156/2010, 18/2011, 42/2011, 51/2011, 6/2012, 100/2012, 24/2013, 41/2014, 116/2014, 135/2014, 10/2015, 98/2015, 145/2015, 30/2016, 127/2016, 67/2017 и 64/18) министерот за образование и наука донесе скратена наставна програма по наставниот предмет **Турски јазик и литература** за втора (II) година на средното гимназиско образование за учебната 2020/21 година.

MAKEDONYA EĞİTİM VE BİLİM BAKANLIĞI
EĞİTİMİ GELİŞTİRME BÜROSU

LİSE EĞİTİMİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

KISALTILMIŞ ÖĞRETİM PROGRAMI

II SINIF

ÜSKÜP, Ağustos 2020

1. Giriş

Türk dili ve Edebiyatı dersi için kısaltılmış öğretim programı – Orta öğretim lise eğitiminin II (ikinci) sınıfı için **Türk Dili ve Edebiyatı**, öğretim programına göre düzenli olarak gerçekleştirilen bu konu ile ilgili öğretim programı tarafından sağlanan ve beklenen sonuçlara dayanmaktadır.

Kısaltılmış program, 159 öğretim günü içinde gerçekleştirilmesi gereken belirli konuları ve öğretim birimlerini belirler. Yürürlükte olan olan programda belirlenen haftalık ders fonlarını, yani bu konu için kısaltılmış programda haftada öngörülen dört ders dikkate alınmalıdır. Kısaltılmış öğretim programındaki eğitim alanları: **Kompozisyon (İletişim) , Dil ve Edebiyat alanlarına eşit olarak bölünmüş 128 dersi sağlamak gerekmektedir.**

Özellikle vurgulanarak söylenmesi gereken şey şudur: kısaltılmış programda öğretim birimlerinin planlanması ve gerçekleştirilmesinde öğretmen, yürürlükte olan öğretim programında belirlenen hedefler / beklenen sonuçlar, belirli kavramlar, yöntemler ve faaliyetler tarafından yönlendirilir.

2. Konulara ve Öğretim Birimlerine Genel Bakış

S. No.	KOMPOZİSYON (İLETİŞİM) <u>Öğretim birimleri</u>	Gerçekleştirilmesi için önerilen ders sayısı
1.	SÖZLÜ VE YAZILI İFADE	2
2.	D İ N L E M E	2
	Soru Sorma	
3.	KONUŞMA	7
	Hazırlıklı Konuşmalar	
	Hazırlıksız Konuşmalar	
3.	O K U M A / Y A Z M A	13
	Konu	
	Anafikir	
	Plan	
4.	YAZILI YOKLAMA	4

	İki yazılı yoklama (bir ders hazırlık ve bir ders gerçekleştirme)	
	Bu öğretim alanının gerçekleştirilmesi için toplam ders sayısı	28

S. No.	DİLBİLGİSİ	Gerçekleştirilmesi için önerilen ders sayısı
	<u>Öğretim birimleri</u>	
1.	DİL VE DİL TARİHİ	2
	Başlıca Dil Grupları ve Türkçenin Dünya Dilleri Arasındaki Yeri	
	Türk Yazı Dilinin Tarihi Gelişmesi	
	Türklerin Kullandığı Alfabeler	
2.	ANLAM BAKIMINDAN KELİMELER	3
3.	KELİME ÇEŞİTLERİ FİİLLER (EYLEMLER)	6
	Fiilin Cümle İçindeki Görevi	
	Yapılarına Göre Fiiller: (Basit ,Türemiş, Birleşik Fiiller)	
	Çatılarına Göre Fiiller: (Özneye göre ve Nesneye göre):	
4.	İSİMLER (ADLAR)	4
	İsmin Halleri	
	İsimlerde sahiplilik- aitlik	
	İsim Fiiller	
5.	SIFATLAR	3
	Sıfat çeşitleri	
	Yapılarına göre sıfatlar	
6.	ZAMİRLER (ADILLAR)	
	Zamir çeşitleri:	3
	Zamirlerin çekimi	
	Zamirlerin Yapısı	
7.	ZARFLAR (BELİRTEÇLER)	3

	Zarfların çeşitleri	
	Zarfların yapısı	
8.	EDAT (İLGEÇ) CİNSİNDEN KELİMELELER	3
	Edatın anlamını ve cümle içindeki görevi.	
9.	YAZIM (İMLÂ) VE NOKTALAMA İŞARETLERİ	3
	Yazım (İmlâ)	
	Noktalama işaretleri	
	Bu öğretim alanının gerçekleştirilmesi için toplam ders sayısı	30

S. No.	EDEBİYAT VE LEKTÜR <u>Öğretim birimleri</u>	Gerçekleştirilmesi için önerilen ders sayısı
1.	BATİ ve TÜRK EDEBİYATINDA EDEBÎ AKIMLAR	İ
	Batı Edebiyatındaki Edebî Akımlar	
	Türk Edebiyatında Edebî Akımlar	
2.	TÜRK EDEBİYATINDA DEVİRLER	2
	İSLÂMİYET ÖNCESİ TÜRK EDEBİYATI	
	Sözlü Eserler	
	Yazılı Eserler	
3.	DÜNTA EDEBİYATI	1
4.	İSLÂMÎ DEVİR TÜRK EDEBİYATI	2
	<i>Geçiş Dönemi:</i>	
	Türk Kültürü ve İslâmiyet Arasındaki İlişkiler	
	İslâmiyet ve Türk Edebiyatı	
5.	XI. ve XII. Yüzyıl Türk Edebiyatı	4
	Eserlerinden faydalanılacak şahsiyetler:	
	Kutadgu Bilig,den,	
	Divan-ü Lûgati,t-Türk,ten,	

6.	XIII. - XIV. yy. Türk Edebiyatı	10
	Manzum Eserler:	
	Yunus Emre	
	Mevlânâ Celâleddin-i Rumî	
	<i>Mensur Eserler:</i>	
	Nasrettin Hoca: Fıkra örnekleri	
	Battalname (Anonim)	
	XV. Yüzyıl Türk Edebiyatı:	6
	Klâsik Edebiyatı	
	<i>Manzum Eserler:</i>	
	Ali şîr Nevâî	
	Süleyman Çelebi	
	Şeyhî	
	Hacı Bayram Veli	
	Kaygusuz Abdal	
	<i>Mensur Eserler:</i>	
	Dede Korkut Hikâyeleri	
	Ali şîr Nevai: Muhakemetü'l Lügateyn	
7.	XVI. Yüzyıl Türk Edebiyatı	10
	Manzum Eserler:	
	Fuzûlî (Gazel veya kaside örnekleri, Leylâ ve Mecnun,dan seçmeler	
	Bâkî (Gazel örnekleri)	
	Mensur Eserlerler:	
	Fuzûlî	
8.	XVI Yüzyıl Dünya Edebiyatı:	4
	Sheespeare (Tiyatro)	
	Montaigne (Deneme)	
9.	XVII.Yüzyıl Türk Edebiyatı	14
	Manzum Eserlerler:	

	Nâbî (Gazel veya Mesnevi)	
	Nef , î (Kaside)	
	Karacaoğlan	
	Aşık Ömer	
	Mensur Eserler:	
	Evliya çelebi	
10.	XVII. Yüzyıl Dünya Edebiyatı:	6
	Racine	
	Servantes	
	Moliere	
11.	XVIII. Yüzyıl Türk Edebiyatı	
	<i>Manzum Eserler</i>	2
	Nedim (Gazel)	
	Şeyh Gâlib (Mesnevi, Naat)	
12.	XVIII. Yüzyıl Dünya Edebiyatı	2
	Goethe	
	LEKTÜR	
	M.Şefket Esendal: Temiz Sevgiler	6
	M.Dostoevski: Suç ve Ceza	
	Bu öğretim alanının gerçekleştirilmesi için toplam ders sayısı	70
	Üç öğretim alandaki ders sayısının TOPLAMI:	128 (28+30+70)

3. Didaktik Öneriler

İkinci sınıf için orta lise eğitimi için Türk Dili ve Edebiyatı öğretim programı, koşullara göre daha az sayıda öğretim günü ile öğretim ihtiyaçları ile uyumlu hale getirilerek üç öğretim alanına ayrılmıştır. Dilbigisi alanının temel olarak doğru dil formülasyonları ve modern Türk dilinin dilbilgisine saygı gösterilerek iletişim becerilerini sözlü ve yazılı olarak uygulamalıdır. Dil öğretim birimlerini öğretirken, öğrendiğiniz kuralları tanıyacakları ve doğru ya da yanlış kullanımı görecekleri sanatsal olmayan metinler gibi farklı fonksiyonel stiller kullanın ve böylece kurallara müdahale edeceksiniz. Bu

tür metinler aracılığıyla, benimsenmesi planlanan yazım kuralları için sınıfları gerçekleştirebileceksiniz (yazım kuralları her ders pratik olarak kabul edilmesine rağmen). Dil ile ilgili içeriğini öğrenirken modülleri uygun konularla bağlamanız gerekir. İlk derste tanıtımında/sunumuna dilin bir işaretler sistemi olarak iletişim için kullanın ve pratik olarak bu konuyla ilgili kavramları gösterin, uygulayın. Noktalama işaretlerini ve imla kurallarını yeri geldikçe her derste uygulayın fakat bu konular için belirlenen derslerde kuralları vurgulayın. Fonetik bölümünü gerçekleştirirken, yazımla bağlantı kurun, nazım sözleri ve fonolojik / fonetik olarak adlandırılan etkileyici araçlarla bağlantı kurun ve bunları kavratmalıyız. Bazı sözcükler, kavramlar/deyimler, atasözleri ve kategorileri olan bölümler, şiirsel eserlerin analizi ve yorumu ile nesir eserlerin analizi ve yorumları ve ifade araçlarıyla ilişkilendirilebilir. İsim grubunu ve cümleyi dersin tekrarlamak istediğiniz bölümüne ekleyin ve o parçayı daire içine alıp işaretliyebilirsiniz, cümle Dilbilgisi alanındaki içerik çalışmasının sonuna bırakılabilir.

Edebiyat öğretim alanının içeriğini beklenen sonuçlara göre ayarlayın ve öğrencilerin okuma, anlama ve yorumlama yapabileceğiniz, sanatsal ve sanatsal olmayan metinler üzerinde pratik yapma bilgisini kazandıracağınız içeriği elde etmek için başarı değerlendirmesi standartlarını birbirine bağlayın.

Aslında, Edebiyat eğitim alanı, türetilmiş öğrenme sonuçları aracılığıyla, öğrencilerin metin türlerini bulmasını, tanımasını ve sınıflandırmasını, bunları lirik, destansı veya dramatik olarak yorumlamasını ve değerlendirmesini ve tanınabilir öğelerini aramasını gerektirir. Ayrıca, metinlerde sadece olaylar, zaman ve yer hakkında bireysel gerçekleri ayırt etmede değil, aynı zamanda karakterlerin bilgi ve nitelikleri, üslup araçları, çağın üslubunu veya üslup yönünü gösterecek unsurları da tanıyacak bilgileri tanımalıdırlar. Bütün bunlar, belirli bir kültürde, zamanda ve insan düşüncesi ile sanatının ve ona karşı tutumun gelişiminin bir bölümünde bir metnin genel ve geniş bir şekilde anlaşılması için bir fırsat verecektir. Mevcut programdaki lirik unsurları incelerken daha üslupsal ifade biçimleri listelenirken, bu programda liriklere ayrılan dersler içinde hemen öğretilmeleri beklenmez, ancak bunların bir kısmı ilkokulda öğretilir, aynı zamanda edebiyata adanmış her derste, okunan ve yorumlanan eserde mevcut olanlardan bahsedilecektir.

Mevcut (yürürlükte olan) programın pratik-profesyonel iletişime atıfta bulunan kısmı, özel talimatlar ile ödev verilerek gerçekleştirilebilir, bu nedenle onlar için özel sınıflar planlanmaz.

Programın bu kısaltılmış versiyonunda gerçekleştireceğimiz tüm dersler sayesinde, öğrencilerimizin her zaman gelişimlerini sağlayacak en önemli iki yetkinliği öğrenmelerine yardımcı olmak için: ana dillerinde sağlam iletişim ve nasıl öğrenileceğini öğrenmek.

Derslerin gerçekleştirilmesi için önerilen yöntemler ve teknikler - gerçekleştirme için zaman almayan, ancak etkili olan teknikleri / yolları kullanın, böylece hareketin olacağı bir ders alacaksınız ve yine de sentez için zaman alacaksınız.

Not: Program ve alt program alanlarında sınıfların kullanımı için belirtilen ders fonu sadece bir öneridir. Her öğretmen, kısaltılmış öğretim programın gerçekleştirdiği şartlara ve öğrencilerin imkanlarına göre, ihtiyaca göre bağımsız olarak (gerektiğinde ve fazla değişikliğe gitmemek şartıyla) program alanlarına ve alt alanlara göre derslerin fonunu belirleyebilir. Bu program kesinlikle 159 günde 128 ders saati gerçekleştirilmelidir.

Yöntem ve Teknikler

İnternet üzerinden (Uzaktan eğitim, onlin) yapılacak eğitim yöntem ve teknikler başta mevcut (yürürlükte olan) öğretim programdaki yöntem ve teknikler olmak üzere zaman, mekan ve koşullara uygun olmasına dikkat edilmelidir.

4. Öğretim kadrosu için normatif

Kısaltılmış öğretim programı, öğretim kadrosu normuna göre bir öğretmen tarafından mevcut (yürürlükte olan) öğretim programında verilen konuları gerçekleştirebilir.

Скратената наставна програма по наставниот предмет **Турски јазик и литература за втора (II) година на гимназиско образование** ја утврди

Бр. 12-8424/156

16.09.2020

Министер за образование и наука
Мила Царовска